

MONATLICH

pentru

MINTE, INIMA shi LITERATURA.

No. 10.

Dumineca 3. Martie.

1840.

Бессарагіа.

(Дшпз кѣм саѣ пѣбелікат де кѣтрз Міністерїѣл рѣсек а требілор дін лзонтрѣ, шї саѣ прїїміт шї ан колоанеле Албінеї ромѣнеї)

Ачѣстз маре шї фрѣмоасз царз, каре сз антїнде антре Ністрѣл, Прѣтѣл, Дѣнзрѣ шї Марѣ Нѣгрз, (партѣ а векиї Молдаве), сз нѣмзрз астїз антре провінціале Росїеї, каре маї мѣлт агонїсек а цлнтї а ноастрз лѣарѣмінте, атѣт пентрѣ а єї маре родїре шї а лнавѣціріле кѣ каре фїрѣ аѣ анбїелшгате, кѣм шї пентрѣ репеделе сале пропзшїрі каре сз ансамнз де кѣцѣа анї.

Маї алес ан партѣ мерїдіоналз (де амѣзз) а провінції, нѣмітз Бѣуѣк, пзлмїнтѣл де мїжлок прелѣкрат, продѣче сзчерїшѣрі амбїелшгате. Ын огор сзмзнат де пзпѣшої продѣче ла ѣнѣ адесеорї пзн ла 60 грѣвнїї; шї анкз алте пжнї прекѣм сзкарз, орѣѣ, мзлаї, даѣ адесеорї допзчї ла ѣнѣ. Ачѣста ансз нѣмаї ан анїї чїї вѣнї, кѣнд деселе плої, дар нѣ пре пѣтернїче, шї кзлѣѣра бїнефѣкѣтоаре а рїѣрѣзз не рѣнд асѣпра вегетациеї (кре-

цериї) сз поате нѣдѣжѣдї сзчерїшѣрі атѣт де мзноасе. Пре мѣлтз ѣмеѣалз шї сечетѣ прелѣвнїтѣ сз фак лор де о портївз вѣтѣмзтоаре, фїїнд пзмїнтѣл ангрекат кѣ мѣлтз ѣѣмз, пазнтїале сз анѣкз шї лесе пѣтрезекс кѣнд єсте пре сзтѣратѣ де плое, іар ан кѣрѣл аршїцілор, солрїле сз фаче кѣ атѣта маї вѣтѣмзтор пзмїнтѣлшї шї пазнтїлор каре іл аконзр, анкѣт разеле сале нїкзїре нѣ сз сорѣ де пѣдѣрї ба нїчї де копачї сжнѣратїчї.

Тоатѣ цара ачѣста фїїнд ѣн шес ѣнїформз (де о фацѣ) нѣ сз вѣд аколо де ачеле вѣї рѣкороасе адѣпостїте ан сїнѣл колнїцілор, шї сїнѣлра лїзлцаре че сз анѣѣцошазз лор сжнт тѣрїїле нѣміте троене каре ампзратѣл Траїан аѣ зїдїт, антрѣ дешарта сокотїнцз де а пѣтѣ амфрѣна пе варварїї де ла мѣзз ноапте пе маршїнѣ Імперїї сале шї а лѣмеї чївілізатїе.

Нїстрѣл, рїѣ навїгаціа шї репедє, а кѣрѣліа мзрїме, чеа маї ѣос ѣе ачел пѣнїт, єсте нѣмаї де 400 палме, де одатѣ сз антїнде ан ачесте шесѣрї ан атѣта анкѣт лѣнѣгз полїтіа Ікерман, ѣнде єсте а са гѣрз де маре, анформѣзз ѣн лак а

кхрѣіа лзрѣіме есте де 400 палме; немзрѣініте кодрѣі де тржстїі аскѣнд малѣрїле салѣ, шї іарѣа, кжмпїілор челор фрѣмоате есте аша де аналтѣ анокѣт ѣнеорї нѣсѣ вѣа дїн іа тѣрмеле че сѣ дѣк аколо ла цѣкѣт.

Маї департе сѣ аносамнѣ челе доѣл лавѣрї сѣрате де Шагана шї де Алі-Бей, карїле сѣ антїна де а лѣнѣла цѣрмѣлѣт мѣрїї ан лѣнѣіме де 20 мїле (чѣкѣрї). Ын шїр де мобїлї нѣ пре аналте есте сїнгѣра ѣзетѣрѣ че ле дїспарте де ла марѣ, а кѣрїа ѣнде де фортѣнѣ антѣртате, трек адїсеорї пісте ачѣастѣ непѣтїнѣоасѣ барїерѣ, шї ан ачѣст кїп аносек апеле ачѣстор басїне (хавѣѣрї).! Ачѣсте доѣл лавѣрї адѣк пе тот анѣл ѣн продѣкт де о сѣтѣ мїліоне окѣ де сарѣ.

Пе малѣла Прѣтѣлѣтї, пѣмѣнтѣла компѣс фїїнд де ѣн аместек де лѣт де хѣмѣ шї де арїнѣ (нѣсѣп) пе ла мѣлте локѣрї есте прїїнѣос лѣкрѣрїї вїілор, пре лѣнѣгѣ ачѣста помїї, лѣгѣмїле де тот фелїѣ, пепїнї, земошї, інѣла, кѣнепа шї табакѣла (тїѣтѣнѣ) сѣ фак кѣ амѣлшѣгарѣ.

Партѣ де мѣѣзѣноапте а Бїссарабїї ан маї мѣлѣтѣ прївїре сѣ деосѣеїе, ѣн рам а мѣнѣлѣтї Карпат сѣ ковоарѣ антре Прѣтѣла шї Нїстрѣла анформѣѣзѣ ѣн лавѣрїнт де пазкѣте мѣнчеле шї де мѣноасѣ вѣї пѣнѣ сѣ пера ачѣсте ан кїп несімѣїтор ан шѣсѣла чел марѣ. Ачѣсте мѣнчеле сѣнт аноперїте де пѣдѣрї дѣсе де сѣтѣ жар, де фрасїн, де теї, де арѣарї шї де пѣопї, анокѣт керестѣѣ карѣ сѣ скоате де дїч анформѣѣзѣ ѣн рам аносамнѣтор а негоѣлѣтї де Одѣса.

Рїѣрїле навїгаїіле (пе карѣ павѣтѣск вавѣ) че петрек царѣ, шї дѣнѣрѣ карѣ адапѣ цѣрмѣрїле салѣ челе де амѣѣѣ, аналѣнесек

транспортѣла ачѣстор продѣктѣрї. Ачѣсте рїѣрї аѣ марѣ амѣлшѣгарѣ де пѣцї, пре кѣм вїѣа шї скрѣмѣїа дїн гѣра дѣнѣрїї, че ѣра лѣдѣатѣ анокѣ ан ѣпоха романїлор.

Ан ачѣстѣ провинѣїе атѣт де пѣїїн кѣноскѣтѣ шї карѣ аѣ рѣмас ан сїтаре амѣлѣнѣрат тїмї, ан пѣїїнѣ време салѣ фѣкѣт марї скїмѣвѣрї; шѣсѣла чел мѣнос, дѣмѣѣрїле, вѣїле, ачѣеп а сѣ прѣлѣкра, шї дакѣ нѣ сѣ аналѣѣ анокѣ полїтїї ка Одѣса, дакѣ комерѣѣла нѣ арѣ пѣн акѣм спорѣла че ар пѣтѣк прїїмі, есте нѣмаї пенѣтрѣ кѣ кѣлѣѣра есте маї ноѣѣ дѣкѣт аносш ан ноѣа-Росїе.

Ан окїї географїлор антїчї, малѣрїле рїѣлѣтї Танаїс ѣра акѣм Норѣла, шї о царѣ пре сѣлѣватїкѣ спре а сѣ лѣкѣї де о наѣїе лѣкрѣѣтоаре де пѣмѣнт. Маї тѣрѣзїѣ ан времѣк стѣрѣмѣтѣрїлор челор марї а попоарѣлор, прїн ачѣсте локѣрї, четеле ненѣмѣроасѣ а варѣварїлор шї аѣ дѣекїс о кале спре а пѣтѣрѣнде ан кентрѣла Імпѣрїї Рѣсѣрїтѣлѣтї; Татарїї лѣтї Чїнгїс-Кан, асемїне аѣ амѣпѣстїет царѣ. Анѣѣдар Пѣновѣзїї, че домпїсе вѣо кѣтѣѣа време пе ѣнеле локѣрї а цѣрмѣлѣтї, аѣ зїдїт ла Акерман ачѣ четѣѣѣ а кѣрїа ларїї рїпе шї тѣрнѣрїле готїче анокѣ трѣзѣск лѣартѣмїнте а кѣлѣторїѣлѣтї; кѣчї кѣ непѣтїнѣѣ ле аѣ фост а рѣмѣнѣк аколо, шї ѣрмашїї лѣтї Махомет ашѣѣжнѣдѣсе пе малѣрїле Босфорѣлѣтї, Бѣсѣрабїа, салѣ фѣкѣт ан мѣлте рѣндѣрї кѣмпѣла вѣтѣлїїлор аноїте антре Тѣрѣчїї, Татарїї, Молдова, Полонїа шї Росїа.

Асемїне тѣлѣѣрѣрї, нѣвѣлїрїле челе дѣсе нѣ амѣоїсе лѣкѣїторїлор а лѣкра пѣмѣнтѣла: шї нѣ де мѣлѣт анокѣ Молдовенїї шї нѣмѣрїле де Татарї-Ногаїс, че дакѣтѣїа ам. попорарѣт цѣрїї, нѣ авѣ алтѣ амѣлѣтнї-

чире декът крешерѣ вѣтелор. Ан локъла Татарилор карії аѣ дъс а лор тѣрме ан алте локърї маї департе де ачѣ цивїлізаціе Ввропїенъ де каре фѣг, пентрѣ кз нѣщїѣ а о прецїї, векеде лор лъкѣнїце саѣ кѣпрїне де Росїенї, Гречї шї Армїенї.

Росїенїї преаѣкрѣзъ лъмънтѣла карїле де шї бергѣр продаче лъавѣцїт сѣчерїш, Гречїї шї Армїенїї ашезациї пїн полїтїї фак комерцїала, іар пїн ачесте полїтїї сѣ а фла асемїне ѣн нѣмър лъсемнътор де В-врей, шї пїн кѣмпїї вро кѣтева нѣмърї де цїганї, мергънд дїнтрѣн сат ан алтѣла.

Гѣвернѣла воїнд а спорї лъанїтїрѣ Бе-серавїї аѣ сокотїт де фолос а лѣа маї а-лес доѣз мѣсѣрї спре а дѣче ачѣстѣ провинціе ла градѣла лъвїелшѣгърїї ла каре на-тѣра сѣ паре а о фї хотърїт. Чѣ ан-теї лънгрїжїре а дрегъторїїлор аѣ фост а органа сѣхолої, шї де а лъмѣаци мїжаоа-челе де а кѣщїга кѣношїнїце пе кѣт лъвоє лъмпрецїѣрѣрїле; шї а доѣа ера а адѣче ко-лонїї стрїїне дїн цѣрїле Ввропеї ѣнде а-грїкѣлатѣра шї индѣстриа сѣнт чѣл маї мѣлат лъанїтїте. Сѣ нѣдѣжѣдѣїа кѣ ачѣцї стрї-їнї маї индѣстриошї фїїнд декът векиї лъ-кѣїторї а цѣрїї, вор да о маре лънтїнде-ре комерцїалаї полїтїїлор дѣне маре а про-вїнцїї, фѣкѣндѣсе експортаціа продакѣтѣ-рїлор лор, іар де алтѣ парте а лор аше-зѣмънтѣрї сѣ фѣчѣ о пїлдѣ рѣмъшїцїей лъмпопорѣрїї шї арѣта ан царѣ мїжаоа-челе ѣнеї економїї рѣрале лънеѣнцїїте.

Дїн стѣрѣрѣ гѣвернѣлаї, саѣ ѣрѣїт лъндатѣ ан ачѣстѣ провинціе 3 сѣхолоє пентрѣ прецїї, шї 7 сѣхолоє цївїле, ан челе лънтѣї сѣ нѣмъра пѣн ла 504 сѣхо-лерї, іар ан челе а доѣз 534. Дѣнѣ тре-чере де чїнчї анї, адекъ ла 1835 нѣмърѣла

елевїлор ан сѣхолоє цївїле сѣ сѣе ла 826.

Кѣт пентрѣ колонїїле ашезате пїн про-вїнцїе, еде сѣ лъмпарт ан доѣз рамѣрї деосѣвїте: 82 сате саѣ ѣрѣїт ан Бѣцѣк сѣѣ пе малѣрїле Прѣтѣлаї шї а лѣї Ка-гѣла прїн колонїстї Гречї-Бѣлагарї, 22 алте сате афлѣтоаре пїн малѣрїле пѣрѣцїї де а-мѣзъ, прїн Немѣцїї, шї кѣпрїнѣнд о ко-лонїе де Сѣїцѣрї депѣртатѣ 6 верстї де ла Акерман, нѣмърѣла ачестор ноѣз сате сѣ сѣе ла 105. *)

ТЕАТРОЛА НАЦИОНАЛА.

Спре а нѣ се пїерде рѣзѣлатѣтѣла чѣл Бѣн, ла каре ан анїї трѣкѣцї цїїѣнѣсѣе ан лъмбеле Прїнцїпатѣрї драматїка націоналѣ, шї дорїнѣа пѣблїкѣлаї патрїотїк фѣкѣн-дѣсе лїнтрѣ ачѣста маї вїе дїн зї ан зї, Дїлетанцїї ачестїей арте, саѣ лънтѣнїт ан соціетате сѣнт дїрекціа ѣнѣїа дїн мѣдѣ-лѣрїле сале, дрепт каре, ан лѣна трѣкѣтѣ саѣ лъчѣпѣт а се да пентрѣ іарна ачѣста ѣн лъбонамент де 12 репрезѣнтациї, че аѣ а се алѣтѣї дїн пїесе комїче, мелодраме шї траѣедїї, а кѣрора репрезѣнтацие сѣ ва лъкїїла ан кѣрѣгъторїѣла перїодѣ театрал.

Де атѣнче пїеселе аѣ ѣрмат рѣгѣлат одатѣ пе сѣпѣтѣмънѣ, де шї лъеа сѣ се лѣпте кѣ ефѣктѣла чѣл прїїнчос че ласѣ репрезѣнтациїле театрѣлаї Франѣез, тотѣш пѣлѣчереа пѣблїкѣлаї де а аѣзї ан лїмѣа на-

*) Неѣбѣнд ної маї лъколо нѣмерїї лъбї-нїї, ѣнде поате кѣ се маї афлѣ чеѣа дїн ачест артїкол, сѣнтѣм сїлїцїї а лъ-чѣта кѣ пѣблїкареа лѣї. Рѣа.

ціоналз продвктърї драматиче саъ вздїт фїешкаре датз, шї ачестз амбрзцошаре ангздвїтоаре аъ фост де андемн ділетанцілор ла о антрепрїндере кърат націоналз, спре а се сіргї де а се фаче вреднїчі де асемене раззм пгтернїк-

Ан 19 Генарї саъ дат комедїа; Влевъла Консерваторълашї прелъкратз де Д. Спат К. Негрџцї, шї водевіла: Грздїнаръла орб, де Д. Логоф: Іоан Бакареско. Немерїеа ачестор піесе аъ фост деплїнз. Влевъла консерваторълашї, цїзкат кіар де 8н тџнзр, карїле, пре лџнгз 8н ансемнзтор талант пентрџ драматїка, аре шї о некїрџїтз плекаре кзтрз еа, аъ вздїт тот фокъла де каре се сімте пзтрџне пентрџ ачестз артз. шї дџпз дрептате аъ сечерат челе маї вїї лаъде а пџблїкълашї прецїстор 8нор асемене ансз. шїмї.

Сџкчесла Грздїнарълашї орб, е-сте датор маї алес ампововїреї сале кџ

мџсіка фостълашї Консерваторїџ, дїн каре с'аъ кзнтат фелїџрїте арїї де опере, антре каре арїа дїн Пірата „Nel furor del-
le tempeste“ кзнтате де Внрїк, шї антре Малвіна шї Внрїк дџето дїн Норма „qual cor perdesti“ аъ амвїтат пазчереа шї ентџсіасмъла пџблїкълашї, карїле прїн андесїте аплазџрї шї фора аъ вздїт атзт а са анкџвїнцаре кџм шї плекареа че оре пентрџ мџсіка вокалз, ла каре консерваторъла філармонїк пџсесе атзт де вџнз темелїе. Кџ талантъла шї, плекзрїле че аъ мџдълзрїле ачестї антрепрїндерї, сіргїндџсз а копїа моделзрїле че аъ ан акторїї францезї ла декламацие кџм шї ла цестїкълацїї, і ан челеалате акцїсорїї, театръла націонал поате дїн зї ан зї сз се андепїнеаскз прїн статорнїкз амвзцзтџрз, шї сз антемеїезе а са фїїнцз спре пазчереа шї лаъда націїї.

(Але. рџм.)

ІМІТАЦІВ ДІН ОДА Я ТРІА

а поїтълашї лірїк Батїст Рџсо, фзкџтз де Д. офіцеръла мїліцїї Молдовей Лїтенант Манолакї Манџ.

Пентрџ орбіреа оаменїлор велкълашї.

(Дїн псалмъла 48: аџзїцї ачестеа тоате неамџрїле.)

А граїлашї мџџ ростїре о мџрїторї аскълатаци
Кої попарз де пе лџме, Домнїлор, ріцї, ш' ампзрацїї!
Тот пџмнїтъла ан течере сз м' аџаз боровїна,
Прї а ліреї дџлчї акордџрї псалмодїа антонїна.
Дџхъла сфлнт мџ лџмїнеазз шї мџ'н фок' а в'арзта
ачестеа маї адївзрџрї че вреџ а вџ кџвннта

АН СІНГЪРА ЛОР ПЪТЕРЕ ОАМЕНІЙ СТАЪ АНГЪМФАЦІ,
 ДЕ МЪРІРЕ, АВЪЦІЕ, ДЕ'АПЪРЪРЕС' АМЕЪТАЦІ:
 СТЪЛАЪЧІРЕА, НОРОЧІРЕА, АМФЛА'А ЛОР ДЕШЪРТЪЧІЪНЕ.
 ПЪРЪТЪЛА БІНЕ АЛ ЛЪМЕІ АНГРОАПЪ КЪ 'НШЪЛЪЧІЪНЕ.
 АНЕ' О ЗІ АНФРІКОШАТЪ, ЪН МІНЪТ СПЪІМЪНТЪТОРІЪ!
 АТЪНЧІ КЪНД МОАРТЕА КЪМПАІТЪ КЪ' АЛ СЕЪ КІП АНГРОЪІТОРІЪ,
 ВА СЪЧЕРА КЪ КЪРЪЗІМЕ АВЪЦІА АДЪНАТЪ,
 КЪ НЕДРЕПТЪЛА АН ПЪКАТЕ ДЕ БАЪІТЪМЪРІ АНКЪРКАТЪ.
 ЧЕ ВЕЦІ ФАЧЕ ОАРІ АТЪНЧЕА СКОБОРЪНДЪВЪ 'АН МОРМЪНТ?
 ШІ 'Н КАРЕ НЪДЕЖДЕА ТОАТЪ АН ВІАЦ'АЦІ РЪЗЪМАТ,
 ВОІ ПЪТЕРНІЧІЛОР ЛЪМЕІ, КАРІІ ЛЕУЕА АЦІ КЪАКАТ?
 АНКІНЪНДЪВЪ МАМОНІЙ ПРЕ ДОМНЪЛА АЦІ ПЪРЪСЪТ,
 ДЕ МЕСЕРЪЛА ШІ ОРФАНЪЛА А ЧЕЛ ДЕ ТОАТЕ ЛІПСЪТ,
 ДА ЪШАВЪ КЪ СЪСПІНЪРІ КА АЛТ ЛАЗАР ЧЕРЪНД ПЪІНЕ,
 ОКІІ ВАЦІ АНТОРЕ ВЪЪЖАНЪЛА, ЛАЦІ АЪСАТ МЪНКАТ ДЕ КЪІНЕ.
 СЪПЪШІІ, ФРАЦІІ, ПЪРІНІЦІІ, ТОЦІ АН 'АЧЕА ЗІ ФАТАЛЪ
 НЪ ПОТ С'АЦІЪТЕ: 'МЪЦРАЦІІ, ПЪТЕРЕА ЛЪМЕІ ТОТАЛЪ.
 КЪ ОРІ ЧЕ ПРЕЦ МАРЕ ОМЪЛА Н'А ПЪТЕ РЪСКЪМЪПЪРА
 А САЛЕ ГРЕЛЕ ПЪКАТЕ, ШІ ДЕ МОАРТ' А' С'А ПЪРА.
 ВАПЕТЕ МАРІ СТЪЛАЪЧІТЕ АЪ ТЪРЪІТ ШІ АЪ ПІКАТ,
 КА КЪМ НАР ФІ ФОСТ ПЕ ЛЪМЕ, ПЕ ТОЦІ МОАРТЕА ЕАЪ СЪБАТ:
 КЪЧІ КЪ ТРІБЪТЪЛА АЧЕСТА МОРЦЕІ ТОЦІ СЪНТЕМ ДАТОРІ,
 МЪКАР К'А ВЕЦІ АНДОІАЛЪ ВОІ НЕ'НЦЪЛЕПЦІ МЪРІТОРІ.
 ТОТ СЪРАКЪЛА ШІ БОГАТЪЛА ДЕ АЛ МІК ПЪНЪ АЛ МАРЕ,
 КОМ ПЪШІ ФЪРЪ'НЪСЪРАРЕ ПЕ АЧЕАСТЪ ТРІСТЪ КЪРАРЕ.
 ДЕУІЛОР ФІРІІ КЪ ТОЦІІ ФЪР ОСЪВІРЕ СЪПЪШІ
 СЪНТЕМ: ШІ ДЕ АЧІАШ СОАРТЪ КЪ КЪРЪЗІМЕ 'Н ПЪМЪНТ ПЪШІ.
 МЪЛАЦІ МЪРІТОРІ, ФЪРЪ САЦІЪ ДЕ ДЪАЧЕЦІ 'АНШЪЛЪТЪОАРЕ,
 РЪСІНІЦІІ АН ДІСФЪРЪНАРЕ ВІАЦА ШІ ТОАТЪ СТАРЕА:
 СТРАІЛЕ ДЕ ПЕ ВОІ ВІНДЕЦІ ШІ ПРЕ АНСАШ АЪКЪІНЦЪ
 КА С' АНДЕСТЪЛАЦІ ВЪПЪЕА ПАТІМЕІ АН ТІКЪІНЦЪ:
 РЪМЪІНД АН СФЪРЪШІТ НЪМАІ КЪ ЪН МОРМЪНТ ДЕ ТРЕІ КОЦІ.
 АЪКАШЪЛА ТРІСТ ДЕ ПЕ ЪРМЪ ЪНДЕ 'Н БЕК ВЕЦІ ЗЕЧЕ МОРЦІ
 АНТЪРЪН ВЕЧНІК АНТЪНЕРЕК АН АЪКАШ СПЪІМЪНТЪЧОС,
 АУІЪНГЪНД ДІН СТЪПЪНІ ЛЪМЕІ ВЕРМІЛОР ВІПТ ПЪТЪРОС. —
 ОАМЕНІЙ СМІНТІЦІІ АН ЛЪМЕ ДІА-ЛОР ЧІНСТЕ ТРЪКЪТОАРЕ,
 ШІ СМОМІЦІІ ДЕ АМЪЦЕЛА ПРІН ВОРОАБЕ 'Н ШЪЛЪТЪОАРЕ,
 НАЪ ВОІТ СЪ АНЦЪЛЕАГЪ АДЕВЪРЪЛА ЛЕУІІ СФІНТЕ,
 КА ДОВІТОКЪЛА, КА ФІАРА, ФЪРЪ ГРАІЪ ШІ ФЪРЪ МІНТЕ:
 КІРЪІЦІІ ДІА ЛЕ ЛОР ПАТІМІ, НЪМАІ ТРЪПЪАСКА 'НЕОДІРЕ

ВСТЕ ЛЕУЕА ДЪНЪ КАРЕ 'Ш АНДРЕПТЕАЗ' А ЛОР ГЪНДІРЕ.
 ПЕНТРЪ ЕІ ЧЕСТЕ ДЕ ФАУЪ, АВЪЦІА, ШІ МЪРІМЕА,
 ТІТАЪА СЪК, ШІ МАІ ДЕ ПАРТЕ НЪЦІИЪ ДЕ БІІТОРІМЕА.
 О ФІОАЛЪ 'НФРІКОШАТЪ ЛА ПІЧІОАРЕ ЛІ С'АРАТЪ,
 МІНТЕА ЛОР ПЪРЪРЕА АНСЪ ДЕ МЪРІРЕ АНГЪМФАТЪ,
 ДІ АНТИНДЕ ДІН НАІНТЕ ШН ВОАА АМЪЦІТОРІИ,
 СЪ НЪ ВАДЪ ЛА ПІЧІОАРЕ АВІСЪА ЧЕА ПЕРЪЪТОРІИ:
 ШНДЕ МОАРТЕА ЧЕА ПРЕА КРЪАЪ ГЪБЪІНДЪІ ФЪРЪ ВЕСТЕ
 АІ СФЪШІЕ КА ПЕ ТЪРМЕ А КЪРОРА ПЪСТОР ЕСТЕ.
 АІЧА 'НПРІНЪ С'ОР СЪЪНЦЕ ТІТАЪРІЛЕ МАРІ ПОМПОАСЕ,
 ПЪТЕРЕЛЕ ШРЪШПАТЕ, КОМОАРЕЛЕ НЪМЪРОАСЕ,
 АКЪРОРА ГРЕЪТАТЕ ФАТАЛЪ ДРЕПЦІІ АВЪРЪ,
 А О СЪФЕРІ ОДАТЪ, АНСЪ ДРЕПЦІІ ПРЕВЪЪРЪ.
 К'А ПЪКЪТОСЪАЪІ ТОАТЕ, АВЕРЕА, ШІ ФЕРІЧІРЕА,
 АН ДЪРЕРІ ІС'ОР АНТОАРЧЕ, С'ОР ПРЕФАЧЕ 'НІМІЧІРЕ.
 ДЪМНЕЪЕЪ КЪ А' СА ДРЕПТАТЕ АСКЪАТЪНД РЪЦІ ШМІЛІТЕ,
 ПРЕ ПЪКЪТОШІ АРЪНКАІ ВА АН ТОРТЪРІЛЕ КЪМПЛІТЕ.
 О ДРЕПЦІЛОР НЪ ВЪ ТЕМЕЦІ ДЕ ПЪТЕРНІЧІІ ДЕШАРТЕ,
 ОРІ КЪТЪІ ДЕ 'НААЦАТ ОМЪА, КЕАР ШІ ЛЪМЕА ДЕ АМПАРТЕ,
 ДЕ КЪТ НОІ МАІ МЪАТ НЪ ЕАСТЕ АНАВЪЦІТЪА, МЪГНАТЪА,
 КЪЧЕРІТОРІЪА ДЕ ГІНТЕ, ДОМНЪА, РІГА, Ш' АМПЪРАТЪА.
 ПРЕКЪМ ШІ НОІ МЪРІТОРІІ, ГЛОРИА ЛЪІ ТРЕКЪТОАРЕ,
 ДОМНІА ВРЕМЕЛНІЧЕАКЪ, АВЪЦІА ПЕРІТОАРЕ.
 А ЛОР ЧЕНЪШЪ КЪ 'А НОАСТЪРЪ С'А МЕСТЕКЪ ЛА ШН ЛОК,
 АЧЕААШ ДЪМНЕЪЕЪ ТАРЕ ЦІЪДЕКЪНДЪІ 'ВА ДА 'Н ФОК.

Деспре дрітѣла моуеніріі.

(Объчидеріі, successio).

Дрітѣла саѣ дрептѣла моуеніріі есте тргчерѣ авері а дрептѣцїлор, даторїїлор, обалїгацїїлор, саѣ а андаторїїлор а шнѣ ом морт, асѣпра алтѣїа.

Дрітѣла моуеніріі есте шна дїн челе маї ансемнате матерїї дїн леуїѣїріле шнѣї стат.

Моуеніторїї пот фї рѣнДѣїцї орї де кѣтрѣ тестатор, саѣ сѣнт кіемацї де леуї, челе дїнтѣїсе зїче рѣнДѣїреа, тестамента рѣ, іар адоа successio ab intestato сѣкъїдере фѣрѣ тестамента, шрмаре ан моуеніре фѣрѣ тестамента.

Алетѣрареа леуїлор а деосѣвїтелор статѣрї ан матерїа моуенірії фѣрѣ тестамента.

II. Дрітѣла моуенірії Ромаїлор сѣ антемеїазѣ пе Новелїле Ам-

пзратѣлѣи Іхстиніан 118 ші 127., Ам-
пѣтереа кзрора сз ксамз ла моценирі.

1. Копіи, саз фії ші фіїчеле мортѣлѣи,
ші тоці погоріторіи саз ѣрмашиі лор.
2. Сѣиторіи мортѣлѣи адікз татз, ма-
мз, бѣнѣ, бѣна (avus, avia), ші маі сѣс
дін преѣнз кѣ фраціи чѣи дрепці ші
непоціи де фрате бѣн, че саз сз
вѣршіт маі наінте, каріи антрз ан
локѣл мортѣлѣи лор перінте ші ка-
пѣтз партеа пзрінтелѣи лор пе ка-
реа о ампартѣ антреѣи дрепт фрѣ-
цеце.
3. Фраціи чѣи де ѣн сѣнѣ (consan-
gvinei кѣсѣнѣнѣи) ші чѣи де ѣн
пѣнтече (uterini, пѣнтечиніи) адекз
фраціи чѣи нѣмаі десре пзрінте ші
чѣи нѣмаі десре мѣмз дінпреѣнз кѣ
непоціи рѣмаші де ѣн асемена фрате
морт де маі наінте.
4. Рѣдениіле дін азтѣрашиі (collatera-
les) че вор фі маі де а проапе дѣ-
пз град кѣ мортѣлѣи, аѣастз сістимз
сз пзѣше анчеле маі мѣлте ста-
тѣри, саз мѣкар есте фѣндаментѣлѣи
челор маі мѣлте статѣри ші провин-
ціи

II. Дрїтѣл прѣсеск (кареле нѣ-
маі ан ліпса спеціалілор леці провин-
ціале біне ла аплекаре) леціѣеѣе ѣрмѣтоа-
реа рѣндѣлалз ла моценире.

1. Копіи ші погорѣторіи лор.
2. Пзрінціи, адекз татзла ші мама.
3. Фраціи чѣи дрепці ші погоріторіи
лор.
4. Бѣніи (avi) стрѣвѣи (proavi) ші
челаллці сѣторі дін преѣнз кѣ фра-
ціи чѣи де пре татзла нѣмаі, (con-
sanguinei) ші чѣи десре мѣмз нѣ-

маі (uterini) кѣ погоріторіи лор,
кѣ аѣастз рѣндѣлалз, кѣ сѣиторіи
капѣтз дін авереа рѣмашз жѣмѣтате,
іар фраціи чѣи десре татз нѣмаі, саз
десре мѣмз, капѣтз челаллцз жѣмѣ-
тате ансз фраціи чѣи дрепці кѣ ѣрмашиі-
лор дінпреѣнз кѣ татзла лор; депѣр-
теазз дін моценире пе фраціи мортѣ-
лѣи чѣи кѣсѣнѣнѣи саз пѣнтечені,
ші пе ѣрмашиі лор, дѣпз кѣм аѣѣіа
депѣртеазз пе рѣделе челе маі де
парте.

5. Рѣделе челе маі депѣртате сз кіа-
мз дѣпз апропіереа Градѣлѣи ші фѣ-
рз деосѣіереа наѣереі дрепте десре
амѣи пзрінціи, саз чѣи нѣмаі де пе
татз, саз де пе мамз, кѣ аѣастз
рѣндѣлалз, кѣ ѣн фрате кѣсѣнѣнѣи
саз пѣнтечеан а бѣнѣлѣи депѣртѣ-
зз пе непотѣл ѣнкѣлѣи дрепт,
ансз дакз татзла мортѣлѣи, ка-
реле ера сз се моценѣкз, сар фі
дінѣртат ші де кѣтрз аѣаста.

III. Дрїтѣл Франѣз ампарте рѣ-
маша авере а ѣнѣи ом морт фѣрѣ копіи ан
доаз пзрці де о потрївз, дін каре о жѣ-
мѣтате сз аз рѣделор десре татз, іар че-
іааллцз жѣмѣтате сз аз рѣделор де пе
мамз дінтр' аѣастз сз наѣе ѣрмѣтоареа
рѣндѣлалз.

1. Копіи ші ѣрмашиі лор.
2. Фраціи ші ѣрмашиі лор, кѣ каріи ам-
партѣ пзрінціи, кѣнд амѣи вор фі
ан бііацз пе жѣмѣтате, іар рѣмѣнд та-
тзла саз мама сѣнгѣрз ан біацз а
тѣнчї капѣтз нѣмаі $\frac{1}{4}$ іар бѣніи сз
депѣртеазз де тот. Фраціи чѣи дін
осѣіте ансѣірі ампарт кѣ аѣа

СТЪ РЪНДЪІАЛЪ, КЪ ФРАЦІІ ЧЕІ ДРЕЦІІ ПЕ ПАРТЪ ТЪТЕАСКЪ ШІ МЪМЪСКЪ ІАЪ ДЕЛА АМБІІ КЪТЕ О ЖЪМЪТАТЕ; ІАР ФРАЦІІ ЧЕІ КЪСЪНЦІНІ, САЪ ЧЕІ ПЪНТЕЧІНІ ІАЪ ПАРТЕ НЪМАІ ДЕЛА О ЖЪМЪТАТЕ; АША ДАР ТРЕІ БЪНІ ФРАЦІІ ДІН ПРЕЪНЪ КЪ ЪН ФРАТЕ КЪСЪНЦЪН САЪ ДЕ ЪН ПЪНТЕЧЕ ЛА АМПЪРЦАЛЪ КАПЪТЪ ФІЕШ КАРЕ МАІ АНТЪІ $\frac{3}{6}$ ДІН ТОТЪА АНТЪА ЛОР ЖЪМЪТАТЕ СЪНГЪРІ НЪМАІ, ІАР А ПОІ МАІ КАПЪТЪ $\frac{1}{8}$ АНЧЕАЛАЛЪТЪ ЖЪМЪТАТЕ ОАЪ $\frac{4}{24}$, ІАР ФАРТЕЛЕ КЪСЪНЦЕАН САЪ ПЪНТЕЧЕАН КАПЪТЪ НЪМАІ $\frac{3}{24}$.

3. ІАР ЧЕІ МАІ ДЕПАРТЕ СЪІТОРІ ДЕПЪРТЕАЗЪ ПЕ ЧЕІ МАІ ДЕПЪРТАЦІІ ДЕСПРЕЛАТЪРЪ ЛОР, ШІ АН ЛІНСА ЛОР ЪРМЪКЪЗЪ ЧЕІ ДЕПЕ ЪРМЪ ДЪНЪ А ПРОПІЕРЪ ГРАДЪАЪІ, АН ФІЕЩЕКАРЕ ЖЪМЪТАТЕ. ПРЕСТЕ АЛ 12-ЛЕ ГРАДАЛ РЪДЕНІІ НЪ СЪ АФЛЪ МАІ МЪАТ НІЧІ ЪН ДРІТ АЛ МОЩЕНІРІІ.

4. КОІДНКА ЧІВІАЪ А ЛЕЦІЛОР АНТРОДЪСЪ АН СТАТЪРІАЕ МОЩЕНІТОАРЕ А АМПЪРЦІІ АЪСТРІІ СТАТОРНІЧЕЩЕ КЪ МЕТОДЪА ЧЕА МАІ СІМПЛАЪ, ФІРЕСК ШІ МАІ КОНСЕКВЕНТ ПОТРІВІТ, РЪНДЪІАЛА МОЩЕНІРІІ. ДЕЦІАЕ КЪПРІНСЕ АН ІА КЪМЪ ЛА МОЩЕНІРЕ:

1. ПЕ КОПІІ ШІ ЪРМАШІ ЛОР.

2. ПЕ ТАТЪ ШІ МАМА КЪ ЪРМАШІІ АМБІЛОР ПЪРІНЦІ ФІЕШ КАРЕ ТРЪПІНЪ, АПОІ АМПАРТЪ ІЕІ ЖЪМЪТАТЕА АВЕРІЛОР РЪМАСЪ, АН КЪТ ПЪРІНЦІІ СЪ ПРОТІМІСЕК АННАІНТЕ ЪРМАШІЛОР ЛОР ДЪНЪ АЧЕА СЪ КЪМЪЗ ЧЕЛЕ ПА ТРЪ ТРЪПІНІ А БЪНІЛОР; ПЕ ЪРМЪЗ ЧЕЛЕ ОПТ ТРЪПІНІ А СТЪЗЪНІЛОР; АПОІ АЧЕЛЕ 12. ТРЪПІНІ А РЪСТРЪЗЪНІЛОР, ДЪНЪ АЧЕА СЪ КЕАМЪ А

ЧЕЛЕ 16 ТРЪПІНІ АРЪ-СТЪЗЪНІЛОР, 20 ПОАТЕ САР АНТЪМПЛА САЪ А СЪІТОРІЛОР ГРАДЪАЪІ АЛ ЧІНЧІЛЕА, ІАР ТОАТЕ АЧЕСТЕ ТРЪПІНІ СЪНТ АША ДЕ СЪБЪРЪНДЪІТЕ ЪНА АЛТЕІ, АНКЪТ АЧЕЛЕ ПЪРЦІ АН КАРЕ НЪ СЪ АФЛЪ ПОГОРІТОРІ, СПОРЕСК КЪТРЪ ТРЪПІНА ЧЪ МАІ АПРОАПЕ. ДЕЧІ ДАР АЧЕАСТЪ ЛЕЦІРЕ ЄСТЕ О РЪНДЪІАЛЪ КЪРАТЪ ШІ СТЪРІКАТЪ ОРІ ФІРЪСКЪ А АЧЕІ АША НЪМІТЕ ПЪРІНЦІМЕ (parentelae). АН КЪТЪ ВРЕМЕ АНЪСЪ СЪ МАІ АФЛЪ АН ВІАЦЪ ПОГОРІТОРІ, НЪ АНТЪРЪ МАІ ДЕПЪРТАТЕ, ЛІНІІ ЛА МОЩЕНІРЕ. ПРЕСТЕ АЛ ЧІНЧЕЛЕ ГРАД АЛ СЪІТОРІЛОР НЪ СЪ АНТІНДЕ МАІ ДЕ ПАРТЕ ДРІТЪА МОЩЕНІРІІ. АНСОЦІІІ ДЪНЪ ДРЕВТЪА РОМАН НАЪ НІЧІ ЪН ПРОПРІЪ (АНСЪШІТ) ДРІТ А МОЩЕНІРІІ.

ПЕНТЪРЪ АЧЕАСТЪ ІНТЕРЕСАНТЪ МАТЕРІЕ АМІ ПЪСТРЕЪ ДЕ А ВОРКІ ПЕ ЪРМЪЗ МАІ ПРЕЛАРГ.
Хрїстіан Флехтенмахер.

АНЕКДОТЪ.

АНТЪО АДЪНАРЕ ФРЪМОАСЪ СЕ ФЪКЪ ВОРЪЗЪ СЪ СЕ СТЪРНГЪ ЧЕВА МІЛЪ ПЕНТЪРЪ ЪН ЛІТЕРАТ, ЧЕ ПЕ АНГЪ АЛТЪ СЪРЪЧІЕ, ЕРА ШІ БОЛНАВ; — СЕ СТРІНСЕ ЧЕВА АЖЪТОРІЪ, АНЪСЪ ПЪЦІН; ДЕЧІ ЪНЪІА ДІНТРЕ ЧЕІ ЧЕ ЕРА ДЕ ФАЦЪ АІ ВЕНІ СЪ ЗІКЪ КЪ МІРАРЕ, „КЪМ ДЕ ПЕНТЪРЪ ЪН ОРЪ, СКІОН, АЪ КЪ ВРЕО АЛТЪ НЕПЪТІНЦЪ ФІРЕСКЪ АНПРЕЪРАТ СЕ АДЪНЪ МАІ МЪАТ ДЕ КЪТ ПЕНТЪРЪ АЧЕСТЪ ОМ ЛІТЕРАТ?“ НЪ Є МІРАРЕ, РЕСПЪНСЕ АЛТЪА АЛ ТРЕІЛЕА, КЪЧІ ОРІ ЧІНЕ АРЕ КЪБЪНТ А СЕ ТЕМЕ, КЪМЪЗ МАІ КЪРЪНД ВА АЖЪНЦЕ СЪ ФІЕОРЪ, СКІОН, САЪ АНТРАЛТ КІП НЕПЪТІНЧЕОС, ДЕ КЪТ СЪ СЕ ФАКЪ ЛІТЕРАТ. Anekdof. Schaf.